

Archeologijos katedros mokslinės veiklos apžvalga

2025 metai

Mokslo projektai

- Prof. dr. Giedrė Motuzaitė Matuzevičiūtė Keen vadovauja projektui *Horizon ERC-2022-COG: Milways:101087964 (Past & Future Millet Foodways)* (2023–2028, Europos mokslo taryba (EMT; angl. *European Research Council*, ERC). Tyrimo tikslas – išsiaiškinti, kaip tam tikros augalinės kultūros plito, kaip įsitvirtino žmonių bendruomenėse, kodėl buvo išstumtos ir ką daryti, kad galėtume grįžti prie jau pamirštų, bet vertingų kultūrų. Daugiau apie projektą: <https://cordis.europa.eu/project/id/101087964>; <https://www.bio-archeologija.if.vu.lt/projektai/vykdomi-projektai/past-future-millet-foodways-milways>
- Doc. dr. Justina Poškienė dalyvauja Lietuvos mokslo tarybos finansuojamame projekte „Lietuvos visuomenės stiprinimas pasitelkiant paveldo bendruomenes: iššūkiai ir galimybės“ (2023–2026, projekto finansavimo sutartis Nr. S-VIS-23-13). Pagrindinis planuojamas projekto rezultatas – rekomendacijos, kuriomis siekiama prisidėti prie lygių galimybių dalyvauti ir reikštis kultūros bei paveldo srityse stiprinimo, bendruomenių paveldosauginio sąmoningumo ugdymo. Daugiau apie projektą: www.paveldobendruomenes.if.vu.lt
- Doc. dr. Gintautas Vėlius dalyvauja tarpdisciplininių tyrimų centro „(Post)autoritarinių kraštovaizdžių tyrimų centras (PAScapes)“ veikloje (2023–2027, finansuoja Lietuvos mokslo taryba pagal Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos programą „Ekscelencijos centrų iniciatyva“, projektas Nr. S-A-UEI-23-12). Centras jungia mokslininkus iš trijų Vilniaus universiteto fakultetų – Istorijos, Filosofijos, Chemijos ir geomokslų, – tyrinėjančius socialinio ir gamtos pasaulių sąveiką autoritariniuose režimuose. Centras rengia tarptautinius projektus, skatina bendradarbiavimą su kitų šalių tyrėjais ir skirtingų autoritarinę patirtį turinčių visuomenių lyginamąsias studijas. Daugiau apie centro veiklą: <https://www.if.vu.lt/mokslas/projektai/pascapes>
- Doc. dr. Giedrė Piličiauskienė dalyvauja tarptautiniame projekte „PLAnt Raw maTerialS in the life of middle Holocene hunter-gatherer-fisher communities of the southeastern coast of the Baltic Sea (PARTS project)“ (2025–2028; finansuoja Nacionalinis mokslo centras (NCN) Krokuvoje (Lenkija) ir Lietuvos mokslo taryba (Nr. N 2024/52/L/HS3/00029), projekto vadovai – prof. habil. dr. Grzegorz Osipowiczus (Mikalojaus Koperniko universitetas, Lenkija) ir dr. Gytis Piličiauskas (Lietuvos istorijos institutas). Projektas įgyvendinamas bendradarbiaujant Torunės Mikalojaus Koperniko universitetui (Lenkija), Lietuvos istorijos institutui ir Lietuvos nacionaliniam muziejui. Projekto tikslas – pagilinti žinias apie vidurinio holoceno laikotarpiu Rytų Baltijos žemumoje gyvenusius medžiotojų, rinkėjų ir žvejų bendruomenėse naudotų organinės kilmės medžiagų (medienos ir augalinių pluoštų) pritaikymą dirbinių gamybai ir naudojimui: žaliavos rūšies reikšmę gaminant medinius ir augalinių pluoštų dirbinius, technikas ir įrankius, naudotus dirbant su mediena ir augaliniais pluoštais, ir pan. Taip pat siekiama sukurti tinkamą metodiką organinės kilmės artefaktų tyrimams ir nagrinėjama postdepozicinių procesų ir konservavimo proceso įtaka technologiniams ir naudojimo pėdsakams, susidariusiems ant medinių artefaktų. Daugiau apie projektą: <https://partsproject.umk.pl/about-project>
- Doc. dr. Giedrė Piličiauskienė dalyvauja tarptautiniame projekte „Life and death written in bone. The technological and functional aspect of the osseous artefacts of Early and Middle Holocene hunter-gatherer-fishers communities inhabiting the East Baltic Plain“ (2022–2026, finansuoja Nacionalinis mokslo centras (NCN)

Krokuvoje (Lenkija) (Nr. N2021/43/B/HS3/00500), projekto vadovas prof. habil. dr. Grzegorz Osipowiczus (Mikalojaus Koperniko universitetas, Lenkija). Projektas siekia išsamiai ištirti, kaip ankstyvojo ir vidurinio holoceno laikotarpiu Rytų Baltijos regione gyvenusios medžiotojų, rinkėjų ir žvejų bendruomenės gamino ir naudojo dirbinius iš kaulinės žaliavos – kaulo, rago ir dantų. Tyrimų tikslas – atskleisti technologinius ir funkcinius šių gaminių skirtumus, jų vaidmenį kasdieniame ir ritualiniame gyvenime, taip pat suprasti kultūrinių pokyčių procesus, vykusius šioje teritorijoje sąveikaujant Rytų ir Vakarų Europos įtakoms. Projekto metu bus taikomi pažangūs traseologiniai, fizikiniai ir cheminiai analizės metodai (pvz., SEM-EDX, GC-MS, FTIR, OCT), leidžiantys nustatyti gamybos technologijas, žaliavų kilmę ir naudojimo pėdsakus. Daugiau apie projektą: <https://biotrapbones.umk.pl>

- Doc. dr. Giedrė Piličiauskienė dalyvauja nacionaliniame mokslo projekte „Upinė žvejyba nuo mezolito iki viduramžių povandeninių archeologinių tyrimų Žeimenos upėje duomenimis“ (2025–2027, finansuoja Lietuvos mokslo taryba, projekto vadovas dr. Gytis Piličiauskas). Šio projekto tikslas – išnaudoti retą galimybę pažinti akmens, bronzos ir geležies amžiaus, taip pat Viduramžių upinę žvejybą, atliekant archeologinius tyrimus Žeimenos upės vagoje ir jos krantuose. Atlikus sistemingus visos Žeimenos upės dugno žvalgymus bus lokalizuotos visos šiandien matomos senosios žvejybinės užtvaros, nustatyta jų chronologija ir įvertintas mokslinis potencialas, o tada atlikti detalesni tyrimai pačiose vertingiausiose iš jų. Informacija apie projektą ir atradimus: <https://www.facebook.com/profile.php?id=61575556076262>
- Asist. dr. Karolis Minkevičius vadovauja projektui „Ūkis ir aplinka: žemdirbystės įtaka kraštovaizdžio raidai Kernavėje bronzos ir geležies amžiais“ (2025–2026, finansuojamas iš Lietuvos mokslo tarybos konkurso „Studentų tyrimai semestrų metu“). Pagrindinis projekto tikslas – remiantis archeologiniuose kontekstuose išlikusių gyvūnų ir augalų liekanų lengvųjų stabilijų anglies ($\delta^{13}\text{C}$) ir azoto ($\delta^{15}\text{N}$) izotopų analize, pažvelgti į ilgalaikę (1000 cal BC–1200 cal AD) žemės ūkio raidą Kernavėje, jos poveikį gamtinei aplinkai ir kultūrinio kraštovaizdžio formavimuisi.
- Doktorantė Jovita Kadikinaitytė vadovauja projektui „Cheminių medžiagų panaudojimas XIX–XX amžiaus epidemijų ir konfliktų aukų laidojime“ (2025–2026, finansuojamas Vilniaus universiteto Mokslo skatinimo fondo lėšomis). Projekto tikslas – ištirti cheminių medžiagų panaudojimą laidojant ir (ar) užkasant palaikus XIX–XX amžiuje, suprasti tiriamų medžiagų naudojimo priežastį bei įtaką palaikų išlikimui ne tik įvertinant medžiagos poveikį, bet ir ištiriant dekompozicinės aplinkos (sezoniškumo, dirvos sudėties) ypatumus.

Konferencijos, pranešimai

- 2025 m. balandžio 12–13 d. Aplinkos archeologijos asociacijos konferencijoje Sofijoje (Bulgarija) (*Association of Environmental Archaeology conference „Of Mountains and Rivers: Perspectives in Environmental Archaeology“*, Sofia, Bulgaria, April, 12th-13th 2025) vyresnioji mokslo darbuotoja Margaux Depaermen-tier ir prof. dr. Giedrė Motuzaitė Matuzevičiūtė Keen pristatė pranešimą „A first environmentally adjusted threshold carbon isotope value for millet consumption in Europe“.
- 2025 m. balandžio 24–27 d. 6-ojoje Šiaurės šalių archeozoologijos konferencijoje Danijoje (*6th Nordic Zooarchaeology Meeting, 24–26 April 2025, Moesgaard Museum, Aarhus, Denmark*) doc. dr. Giedrė Piličiauskienė, asist. dr. Karolis Minkevičius (ir kt.) pristatė pranešimą „Late Bronze age marine fishing or evidence of trade? Unexpected zooarchaeological results from the Kukuliškiai hilltop settlement site (900–400 cal BC) in coastal Lithuania“.
- 2025 m. gegužės 5 d. Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto studentų konferencijoje „Istorijų atradėjai“ asist. dr. Karolis Minkevičius organizavo apskritojo stalo diskusiją „Pirmoji mokslinė tezė“ ir moderavo dvi sesijas. Pranešimus skaitė I pakopos archeologijos studijų programos studentai: Faustas Vaičiulis (III kursas) – „Galastuvai – Lietuvos archeologiniame kontekste. Viduriniojo geležies amžiaus laidojimo paminklų pavyzdys“; Arijana Kotova (IV kursas) – „Žirgo dalių laidojimo paprotys Lietuvos ir Latvijos kapinynuose“; Elvija Baltrukonytė (IV kursas) – „Vilniaus universiteto architektūrinio ansamblio teritorija archeologinių tyrimų duomenimis: indėlis Vilniaus universiteto ir Vilniaus miesto istorijai“.

- 2025 m. liepos 21–26 d. 20-ajame pasauliniame paleoetnobotanikų kongrese Groningene (Nyderlandai) (*20th Conference of the International Workgroup for Palaeoethnobotany, IWGP, Groningen, 2025.07.21-07.26*) pranešimus skaitė: prof. dr. Giedrė Motuzaitė Matuzevičiūtė Keen – „Novel methodologies for correlating new crop dispersal with climate change: broomcorn millet as a case study“; asit. dr. Karolis Minkevičius – „Rye: A Key to Unravelling Changing Farming Strategies in the Roman Iron Age SE Baltic“; doktorantė Kyriaki Karanikola (ir kt.) – „The earliest millet in the Balkans. Recent AMS dates from Skala Sotiros and the introduction of millet from southeastern Europe“.
- 2025 m. rugpjūčio 26–29 d. 11-ajame tarptautiniame biomolekulinės archeologijos simpoziume Turine (Italija) (*11th International Symposium on Biomolecular Archaeology, ISBA11, 26–29 August 2025, Turin, Italy*) vyresnioji mokslo darbuotoja dr. Margaux Depaermentier pristatė pranešimą „Adjusting carbon isotope threshold values for tracing C4 plant consumers across Europe“.
- 2025 m. rugsėjo 4 d. 31-ajame Europos archeologų asociacijos kongrese (*31st EAA Annual Meeting, 2–6 September 2025, Belgrade, Virtual*) doc. dr. Justina Poškienė nuotoliniu būdu pristatė pranešimą „The Faro Convention, local communities and archaeological heritage: some remarks from the Lithuanian perspective“.
- 2025 m. rugsėjo 11–12 d. UNESCO Lietuvos nacionalinės komisijos organizuotame tarptautiniame gebėjimų stiprinimo seminare „Climate change and cultural heritage – learning through knowledge and practice“ lekt. Agnė Žilinskaitė pristatė pranešimą „Between Threat and Opportunity. The Case of Lithuanian Archaeological Heritage“ ir vadovavo archeologijos temai skirtai darbo grupei „Creating Tools for Climate Impact on Cultural Heritage“.
- 2025 m. rugsėjo 25–27 d. Vilniuje, tarptautinėje konferencijoje „Archeologinės kelionės laiku“, skirtoje habilit. dr. Jono Puzino 120, habilit. dr. Adolfo Tautavičiaus 100 ir habilit. dr. Vytauto Urbanavičiaus 90 metų jubiliejiniams sukaktims paminėti, pranešimus skaitė: prof. dr. (HP) Albinas Kuncevičius – „Jonas Puzinas, Adolfas Tautavičius ir Vytautas Urbanavičius – Vilniaus pilių tyrimai ir hipotezės apie Vilniaus ištakas“; doc. dr. Egidijus Šatavičius – „Pažįstami ir nepažįstami Lietuvos piliakalniai. Datavimo ypatumai remiantis masine medžiaga ir įtvirtinimų struktūra“; asist. dr. Karolis Minkevičius – „De agri cultura: ūkio virsmas romėniškuoju laikotarpiu“.
- 2025 m. lapkričio 8 d. konferencijoje „Žemaičių ateitis žemaičių rankose“ (Kražių Motiejaus Kazimiero Sarbievijaus kultūros centre, Kražiai) prof. emeritas habilit. dr. Mykolas Michelbertas skaitė pranešimą „Žemaičių gentinio junginio formavimosi pradinis etapas archeologijos duomenimis“.
- 2025 m. lapkričio 20 d. nuotolinėje 4-ojoje tarptautinio archeozoologijos konsiliumo Baltijos regiono ir gretimų teritorijų archeozoologijos darbo grupės konferencijoje (*ICAZ ARBA, Archaeozoology of the Baltic Region and Adjacent Areas conference „A day around the Baltic Sea with zooarchaeologists. Bioarchaeological methods in zooarchaeology“*) doc. dr. Giedrė Piličiauskienė pristatė pranešimą „Zooarchaeology in Lithuania: recent research and future directions“.
- 2025 m. lapkričio 29–29 d. tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Naujausi archeologiniai tyrinėjimai“ (Žemaičių muziejuje „Alka“, Telšiai) pristatyti pranešimai: asist. dr. Karolis Minkevičius (kartu su E. Ubiu, M. Urbonaite-Ube, D. Karobliu (Klaipėdos universitetas)) – „2024 m. Vakarų Lietuvos piliakalnių tyrimai: Kukuliškiai ir Ėgliškiai, Anduliai“; doktorantė Jovita Kadikinaite (kartu su M. Vaitkumi, A. Mollica Nardo, D. Karobliu (Vilniaus universitetas)) – „Niekinti ar apsaugoti? Ardančiųjų medžiagų naudojimo laidojant ir užkasant palaikus cheminiai tyrimai“.

Paskaitos, pristatymai

- 2025 m. sausio 19 d. Naroje (Japonija) simpoziume „Ukrainian cultural heritage and war damage“ prof. dr. Giedrė Motuzaitė Matuzevičiūtė Keen skaitė paskaitą „Lithuania’s measures for preserving Ukraine’s heritage during the war“.
- 2025 m. balandžio 25 d. Vilniaus universitete Istorijos fakultete vykusiame istorijos mokytojų seminare asist. dr. Karolis Minkevičius skaitė paskaitą „Nuo Herodoto iki Apulės. Baltų pasaulio ištakos“.

- 2025 m. liepos 4 d. Valstybiniame Kernavės kultūriniame rezervate, festivalyje „Gyvosios archeologijos dienos Kernavėje“ doc. dr. Gintautas Vėlius skaitė paskaitą „Kernavės mirusiųjų pasaulis“.
- 2025 m. gegužės 15 d. konferencijoje Vilniuje „Momentum. Konferencija tvarumo lyderiams“ prof. dr. Giedrė Motuzaitė Matuzevičiūtė Keen dalyvavo kaip pranešėja diskusijoje tema „Tvarios maisto sistemos“ (*Sustainable Food Systems*).
- 2025 m. rugsėjo 11 d. Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato renginyje prof. dr. Giedrė Motuzaitė Matuzevičiūtė Keen skaitė paskaitą „Maisto globalizacijos procesai Vilniaus mieste bioarcheologiniais duomenimis“.
- 2025 m. spalio 10 d. Druskininkų muziejaus renginyje „Požeminiai Druskininkų istorijos klodai“ doc. dr. Egidijus Štavičius skaitė paskaitą „Krašto priešistorės atspindžiai Druskininkų miesto muziejaus kolekcijoje“.
- 2025 m. gruodžio 2 d. prof. dr. (HP) Albinas Kuncevičius dalyvavo Vroclavo universiteto Archeologijos instituto 80-mečio minėjime ir kartu su dr. Aleksiejumi Luchtanu skaitė pranešimą „Scientific achievements of Helena Cehah-Holubowiczova and Włodzimierz Holubowicz at the Stefan Batory University in Vilnius“.
- 2025 m. gruodžio 4 d. Lietuvos nacionaliniame muziejuje vyko prof. dr. (HP) Albino Kuncevičiaus paskaita „Trys Lietuvos archeologijos grandai ir jų indėlis tiriant Vilnių“.

Archeologijos studijų populiarinimas

- 2025 m. vasario 10 d. Vilniaus universiteto radijo stoties „Start Fm“ laidoje „Ateities kompasas“ prof. dr. (HP) A. Kuncevičius ir doc. dr. J. Poškienė pristatė archeologijos studijas.
- 2025 m. balandžio 18 d. Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto renginyje „Studentas vienai dienai“ asist. dr. K. Minkevičius skaitė paskaitą „Life and Death in the Baltic World“.
- 2025 m. birželio 14–16 d. Vilniaus universiteto „Vaikų universiteto“ iniciatyvos renginiuose asist. dr. K. Minkevičius skaitė paskaitų ciklą „Balsai iš praeities. Kur atrasti archeologiją“.
- 2025 m. rugsėjo 19 d. Vilniaus S. Daukanto gimnazijos III (11) klasės mokiniams doc. dr. G. Piličiauskienė pristatė archeologiją ir archeologijos studijas.
- 2025 m. spalio 20–24 d. Archeologijos katedros nariai dalyvavo Vilniaus universiteto iniciatyvoje mokslieviams „Studentas vienai dienai“: prof. dr. (HP) A. Kuncevičius skaitė paskaitą „Lietuvos viduramžių archeologija“, doc. dr. G. Vėlius – „Lietuvos archeologija: vikingų laikotarpis“, lekt. A. Žilinskaitė – „Tarpdisciplininiai, laboratoriniai ir kiti archeologinės medžiagos tyrimai“.

Archeologijos mokslo populiarinimas

- 2025 m. Vilniaus universiteto mokslo populiarinimo žurnale SPECTRUM (Nr. 1(41)) išspausdintas doc. dr. G. Piličiauskienės straipsnis „Maži, pikti ir gauruoti: arkliai Lietuvoje nuo akmens amžiaus iki naujųjų laikų“ (p. 88–93).
- 2025 m. vasario 10 d. prof. dr. G. Motuzaitė Matuzevičiūtė Keen dalyvavo pokalbyje LRT radijuje tema „Dėl klimato nulemtų pokyčių įspėjanti bioarcheologė – turėsime apriboti kviečių auginimą“.
- 2025 m. spalio 4 d. portale www.15min.lt publikuotas interviu su prof. dr. G. Motuzaitė Matuzevičiūte Keen „Mokslininkė – apie tai, ką valgė mūsų protėviai ir koks bus mūsų kartos skiriamasis bruožas“.
- 2025 m. spalio 5 d. prof. dr. G. Motuzaitė Matuzevičiūtė Keen dalyvavo LRT radiotekos laidoje „Lėto maisto kultūra“ ir kalbėjo tema „Kelionė po praeities maisto pasaulį“.
- 2025 m. lapkričio 3 d. doc. dr. G. Piličiauskienė dalyvavo LRT laidoje „Daiktų istorijos“, kalbėjo tema „Žmogus ir gyvūnai archeologiniais duomenimis“.

Dalyvavimas ekspertinių komisijų, komitetų, tarybų, darbo grupių veikloje

- Prof. dr. (HP) A. Kuncevičius ir dr. K. Minkevičius – Mokslinės archeologijos komisijos prie Kultūros paveldo departamento nariai.

- Prof. dr. (HP) A. Kuncevičius – Panevėžio miesto savivaldybės Nekilnojamojo kultūros paveldo tarybos narys, mokslo žurnalo „Archaeologia Litwana“ vyriausiasis redaktorius, tarptautinės mokslinės konferencijos, skirtos habil. dr. Jono Puzino 120, habil. dr. Adolfo Tautavičiaus 100 ir habil. dr. Vytauto Urbanavičiaus 90 metų jubiliejiniams sukaktims paminėti, organizacinio komiteto narys.
- Prof. emeritas habil. dr. Mykolas Michelbertas – žurnalo „Slavia Antiqua. Rocznik poświęcony starożytnościom słowiańskim“ (Poznanė) redakcinės kolegijos narys, žurnalo „Wiadomości Numizmatyczne“ (Varšuva) redakcinės tarybos narys.
- Prof. dr. G. Motuzaitė Matuzevičiūtė Keen – ISBA (*International Society for Biomolecular Archaeology*) mokslinio komiteto narė, sekcijos „Interaction between humans and plants“ pirmininkė, EAA (*European Association of Archaeologists*) mokslinio komiteto narė, Elsevier žurnalo „Archaeological Research in Asia“ redaktorė, žurnalo „Archaeology and Early History of Ukraine“ redaktorė, Lietuvos mokslų akademijos Klimato komisijos narė.
- Doc. dr. G. Vėlius – Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos IV nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos narys, Lietuvos archeologijos draugijos tarybos narys, Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcijos tarybos narys, Manto Valančiaus Disertacijos gynimo tarybos narys.
- Doc. dr. J. Poškienė – Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos VI nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos pirmininkė, Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato tarybos pirmininkė, Kernavės archeologinės vietovės, įrašytos į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą, valdymo plano priežiūros grupės pirmininkė, Manto Valančiaus Disertacijos gynimo tarybos narė.
- Doc. dr. G. Piličiauskienė – Lietuvos nacionalinio muziejaus parodos „Istorija vizgina uodegą“ konsultantė.
- Dr. K. Minkevičius – Tarptautinės paleoetnobotanikų darbo grupės (*International Work Group for Palaeoethnobotany*) mokslinio komiteto narys, Andriaus Janionio daktaro disertacijos „V–XV a. kalavijų raida Lietuvos archeologinės medžiagos archeometalurginių tyrimų kontekste“ gynimo tarybos narys.
- Lekt. A. Žilinskaitė – Valstybinės kultūros paveldo komisijos narė, Lietuvos archeologijos draugijos tarybos narė.

Doktorantūra

- 2025 m. birželio 20 d. Mantas Valančius apgynė mokslo disertaciją „Geležies amžiaus keramika – kaita ir judėjimas petrografiniais ir cheminiais duomenimis“. Mokslinis vadovas – dr. Rokas Vengalis (Lietuvos istorijos institutas).

Vilniaus universiteto Archeologijos katedros doktorantai

- Rūta Brindzaitė, tema „Vaikystės laikotarpio mitybos rekonstrukcija remiantis bioarcheologiniais duomenimis“. Mokslinis vadovas prof. dr. (HP) Rimantas Jankauskas. Doktorantūros studijų pradžia 2021 m.
- Ingrida Čičiurkatė, tema „XIX–XX a. masinės kapavietės Lietuvoje – konfliktų archeologijos bruožai“. Mokslinis vadovas prof. dr. R. (HP) Jankauskas. Doktorantūros studijų pradžia 2022 m.
- Meiirzhan Abdrakhmanov, tema „Millet Cultivation and Climate Change in Central and Northeastern Europe: A Study of Miliacin Biomarker“. Mokslinė vadovė prof. dr. G. Motuzaitė Matuzevičiūtė Keen. Doktorantūros studijų pradžia 2023 m.
- Kyriaki Karanikola, tema „Social and environmental aspects of millet use through time via archaeobotanical research in Central Europe“. Mokslinė vadovė prof. dr. G. Motuzaitė Matuzevičiūtė Keen. Doktorantūros studijų pradžia 2023 m.
- Jovita Kadikinaite, tema „Tuskulėnų dvaro teritorijoje (1944–1947) užkastų asmenų teismo antropologiniai tyrimai: asmenų mirties aplinkybių rekonstrukcija“. Mokslinis vadovas dr. Marius Ėmužis, konsultantas dr. Giedrius Kisieličius (Valstybinė teismo medicinos tarnyba). Doktorantūros studijų pradžia 2024 m.

- Tawanda Mushweshwe, tema „An analysis of dental enamel by palaeoproteomics to identify the sex of individuals in pioneer millet consuming populations in Central and Northeastern Europe“. Mokslinė vadovė prof. dr. G. Motuzaitė Matuzevičiūtė Keen. Doktorantūros studijų pradžia 2024 m.
- Žygimantas Savickas, tema „Plačiaaašmeniai pentiniai baltų kirviai“. Mokslinis vadovas doc. dr. G. Vėlius. Doktorantūros studijų pradžia 2025 m.

Monografijos

- 2025 m. išleista kolektyvinė monografija „Kernavės piliakalniai“. Joje publikuojami 2021–2024 m. vykdyto LMT finansuoto projekto „Piliakalnių funkcinė raida: nuo įtvirtintos gyvenvietės iki kunigaikščio rezidencijos“ tyrimų rezultatai. Monografijos tekstų autoriai: projekto vadovas G. Vėlius, R. Vengalis, G. Piličiauskienė, K. Minkevičius, M. Pilkauskas.

Kitos publikacijos

- Abdrakhmanov M., Kempf M., Karaliute R., Guzowski P., Lauzikas R., Depaermentier M., Poniat R., **Motuzaitė Matuzevičiūtė G.** 2025. The shifting of buffer crop repertoires in pre-industrial North-Eastern Europe. *Nature: Scientific Reports*: 3720. doi:10.1038/s41598-025-87792-0.
- Kurila L., **Piličiauskienė G.**, Simčėnka E., et al. 2025. Late Roman and Migration Period elites from Lithuania – locals or migrants? Reinterpretation of the current concept based on $^{87}\text{Sr}/^{86}\text{Sr}$ stable isotope analysis. *Archaeological and Anthropological Sciences* 17, 35. <https://doi.org/10.1007/s12520-024-02151-w>
- Kurila, L., **Piličiauskienė, G.** 2025. Žmonės ir žirgai vėlyvojo romėniškojo–vėlyvojo tautų kraustymosi laikotarpio (III–VII a.) Lietuvoje: kilmė ir socialinis kontekstas. *Archaeologia Lituana*, 25, 100–155. doi:10.15388/ArchLit.2024.25.5.
- Llamas B., van Loenen A. L., Mitchell K. J., Hofman-Kamińska E., Bocherens H., Heiniger H., Pacher M., Makowiecki D., **Piličiauskienė G.**, Drucker D. G., Brown D., Thomas Z. A., Turney C. S. M., Kowalczyk R., Cooper A. 2025. Coexistence, extinction and survival – the evolutionary history of bison species in Western Eurasia. *Global Change Biology*, 31(8):e70354. doi: 10.1111/gcb.70354.
- **Minkevičius K.**, **Piličiauskienė G.**, Vengalis R., et al. 2025. Stable isotope measurements reveal diverse agricultural management strategies in the Roman Iron Age (1–400 cal AD) southeast Baltic. *Radiocarbon*, doi:10.1017/RDC.2025.10118.
- Rimkus T., Kisieliene D., **Piličiauskienė G.**, Rumbutis S., Peseckas, K. 2025. Hunter-gatherer interaction in a dynamic lake shore landscape during the Late Pleistocene–Late Holocene in Southern Lithuania. *Journal of Wetland Archaeology*, 1–23. <https://doi.org/10.1080/14732971.2025.2540142>.

Kita aktuali informacija

- 2025 m. balandžio 23–29 d. Kernavės archeologinėje vietovėje doc. dr. G. Vėlius organizavo tarptautinį mokslinį praktinį tiriamąjį seminarą „Kernavės paleokraštovaizdis, tarpdisciplininių tyrimų galimybės“ ir pats jame dalyvavo. Kartu su Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcija organizuotame seminare dalyvavo užsienio mokslininkai, atstovaujantys šioms institucijoms: Lodzės universiteto Geografijos mokslų fakulteto Geologijos ir geomorfologijos katedrai; Lodzės universiteto Filosofijos ir istorijos fakulteto Archeologijos institutui; Lenkijos mokslų akademijos Torunės geografijos ir erdvinės organizacijos institutui; Krokuvos Jogailos universiteto Geografijos ir erdvinio valdymo institutui. Tyrimuose buvo taikoma gręžinių metodika, taip pat esamas reljefas skenuotas *LiDar* technologija. Surinkti gausūs grunto mėginiai ištirti keliose vietose ir užsienio laboratorijose, atliekami sedimentologiniai, radioaktyviosios anglies datavimo ir kiti tyrimai.
- 2025 m. birželio 14 d. Europos archeologijos dienų renginyje Kernavės kultūrinio rezervato direkcijoje Archeologijos II pakopos studijų I kurso studentai M. Bodrijė, A. Butkevičiūtė, A. Lediajevas ir J. Janutėnas surengė pristatymą ir diskusiją tema „Metalai, pakeitę baltų pasaulį“.

- Archeologijos II pakopos studijų I kurso studentai D. Piličiauskas ir M. Brazdžiūnas parengė Lietuvoje aptinkamų sprogmenų žemėlapi ir katalogą. Prieiga internetu: <https://www.if.vu.lt/naujienos/2418-informuotas-zmogus-saugesnis-zmogus-vu-istorijos-fakulteto-magistrantai-zemelapiuose-ir-kataloge-apzvelgia-pavojingaji-karo-pavelda-lietuvoje>.
- 2025 m. spalio 21 d. Vilniaus universiteto senato posėdyje paskelbta skaitomiausia 2024 m. monografija: G. Piličiauskienė, P. Blaževičius, T. Zarankaitė-Margienė. „Šunys Lietuvoje XIII–XVIII amžiuje“.
- 2025 m. suinventorinta didelė dalis Archeologijos katedroje sukauptų leidinių ir šaltinių, jų sąrašas (nuolat pildomas) paskelbtas Istorijos fakulteto tinklalapyje: <https://www.if.vu.lt/mokslas/istekliai-kolekcijos#archeologijos-katedroje-sukaupiti-leidiniai-bei-saltiniai>.